

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas No:1968/31

Karar No:1968/44

Karar Tarihi:15/10/1968

Resmi Gazete tarih/sayı:30.12.1968/13088

Davacı: Kamu Hukuku Dâvâlı: İşçi-Çiftçi Partisi geçici 5. maddesinde öngörülen sekiz aylık süre içinde tüzük ve program ile yönetmeliklerini ve diğer parti mevzuatını, merkez karar organlarının kararıyla, sözü geçen kanun hükümlerine uydurmadığını ve bu konuda Anayasa Mahkemesince 648 sayılı kanunun 113 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince yapılan ihtar gereğini de yerine getirmediğini ileri sürerek İşçi-Çiftçi Partisinin anılan kanunun 108. ve 113. maddeleri uyarınca kapatılmasına karar verilmesini istemiştir.

Anayasa Mahkemesi duruşma salonunda Cumhuriyet Başsavcısı Hikmet Gündüz ve tutanakta imzaları bulunan kâtipler hazır oldukları halde İşçi-Çiftçi Partisi Genel Başkanı Suavi Raşitoğlu'nun kısmen yüzüne karşı kısmen de giyabında yapılan açık duruşma sonunda gereği görüşülüp düşünüldü ve aşağıda yazılı karar verildi:

Parti sicil dosyasındaki bilgi ve belgelere ve İşçi-Çiftçi Partisi Genel Başkanı Suavi Raşitoğlu'nun duruşmadaki beyanına göre : İşçi - Çiftçi Partisi, 17/6/1946 gününde merkezi İstanbul'da olmak üzere kurulmuştur. Partinin, ilk genel kongresi 15/4/1951 gününde toplanmış bundan sonra da hiç toplanmamıştır.

C. Başsavcılığınca, İşçi-Çiftçi Partisinin, yönetim organlarının tüzüklerine göre kurulmasına imkân kalmadığının anlaşılması nedeniyle Medenî Kanunun, Siyasî Partiler Kanununa aykırı bulunmayan, 70. maddesi uyarınca kendiliğinden infisah etmiş olduğunun kaydına işaret edilmesi gerektiği İçişleri Bakanlığına ve Mahkememize bildirilmiş ise de, Mahkememizce; İşçi-Çiftçi Partisinin, hukukî varlığını kaybetmemiş olduğuna 1/3 siyasî partiler siciline geçirilmesine 3/5/1967 gününde karar verilmiş ve bu karar anılan parti başkanlığına 18/5/1967 gününde bildirilmiştir.

Bu kez, Cumhuriyet Başsavcılığı, 22/5/1967 günlü ve S.P. 259 sayılı yazı ile Mahkememize başvurarak, İşçi-Çiftçi Partisinin siyasî partilerle ilgili kanunların emredici hükümlerine aykırılık halinde olduğunun açıkça anlaşılması sebebiyle, aykırılığın giderilmesi için Siyasî Partiler Kanununun 113. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları hükümlerine göre parti genel başkanlığına gerekli ihtar da bulunulmasını istemiştir. Bu istek, Mahkememizce incelenmiş, genel kongresini yapması ve siyasî Partiler Kanununun geçici 5. maddesi hükümlerini yerine getirmesi için, aynı kanunun 113. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, İşçi Çiftçi Partisine ihtar da bulunulmasına 10/11/1957 gününde karar verilmiş ve bu karar da parti başkanlığına 22/11/1967 gününde tebliğ edilmiştir.

Siyasî Partiler Kanununun 113 üncü maddesinde öngörülen süre geçtiği halde, adı geçen kanunun emredici hükümlerine aykırılığın giderilmediği parti genel başkanının duruşmadaki sözlerinden de açıkça anlaşılmıştır.

Her ne kadar, İşçi-Çiftçi Partisi Genel Başkanı Suavi Raşitoğlu, tüzüklerinin kanuna aykırı bir yönü bulunmadığını, İdarenin partilerini münfesih sayması üzerine kongrelerini yapmakta ve Anayasa Mahkemesinin ihtar konularını yerine getirmekte tereddüde düşüklerini söylemiş ve Danıştay'da İdare aleyhine açtıkları dâva ile ilgili dosyanın getirtilerek incelenmesini istemişse de, siyasî partilerin kapatılması konusunda yalnızca Mahkememizi yetkili kılan Anayasa'nın 57. ve 648

Esas No:1968/31
Karar No:1968/44

sayılı Siyasî Partiler Kanununun 108. maddeleri hükümleri, dosyadaki belgeler ve Mahkememizin yukarıda sözü edilen kararları ve işlemleri karşısında bu savunma ve istem kabule değer nitelikte görülmiyerek reddedilmiştir. Üyelerden Fazlı Öztan, Celâlettin Kuralmen ve Avni Givda partinin münfesih sayılması gerçekleştiği takdirde kapatılmasının söz konusu edilemeyeceğini Heri sürerek red kararına muhalif kalmışlardır.

Hüküm : .648 sayılı Siyasî Partiler Kanununun 113 üncü maddesine aykırı davranışı dosyadaki belgeler ve Genel Başkanı Suavi Raşitoğlu'nun duruşmadaki sözleri ile sabit olan İşçi-Çiftçi Partisinin, aynı maddenin son fıkrası uyarınca kapatılmasına Cumhuriyet Başsavcısı hazır bulunduğu halde partinin Genel Başkanı Suavi Raşitoğlu'nun gıyabında Cumhuriyet Başsavcısının İstemine uygun ve kesin olarak karar verildi.

Başkanvekili
Lütfi Ömerbaş

Üye
İhsan Keçecioglu

Üye
Salim Başol

Üye
Feyzullah Uslu

Üye
A. Şeref Hocaoglu

Üye
Fazlı Öztan

Üye
Celalettin Kuralmen

Üye
Hakkı Ketenoglu

Üye
Sait Koçak

Üye
Avni Givda

Üye
Muhittin Taylan

Üye
Recai Seçkin

Üye
Ahmet Akar

Üye
Halit ZARBUN

Üye
Muhittin GÜRÜN